

Begravningspastoral – Helsingborgs pastorat

I begravningsgudstjänsten tar församlingen och de sörjande avsked och överlämnar den som har dött åt Guds barmhärtighet. Kyrkan tror och bekänner att Jesus Kristus genom sin död har burit människans död och genom sin uppståndelse segrat över döden och öppnat vägen till det eviga livet.

Vid begravningen kommer såväl sorgen och dödens allvar som hoppet och uppståndelsens ljus till uttryck. Den blir samtidigt en påminnelse för de närvarande att själva besinna sig inför livets frågor och dödens allvar.

Den dubbelhet av död och liv, mörker och ljus som finns i varje människas liv och i korsets evangelium sätter således sin prägel på begravningen, men sorgen och döden får en ny och annorlunda karaktär, när den bärs upp av uppståndelsens och den himmelska lovsångens ton. (KO 24 kap)

Allmänt:

I Helsingborgs pastorat erbjuds ett stort antal tillfällen för begravningsgudstjänst per vecka – i dessa ingår även en fast tid på lördagar i Maria församling.

Begravningsgudstjänsten är en del av församlingarnas gudstjänstliv och firas alltid enligt Svenska kyrkans ordning, alt. försöksordning (2013) oavsett var den firas – kyrka eller kapell.

Om anhöriga önskar kyrklig begravning av en avliden som inte tillhört Svenska kyrkan, tar den tjänstgörande prästen efter samråd med respektive församlingsherde och på hans/hennes uppdrag kontakt med sorgehuset. Grundregeln är att den avlidnes vilja skall följas. Föreligger det synnerliga skäl och om det inte uppenbart går emot den avlidnes vilja kan dock av pastorala skäl en begravningsgudstjänst firas. Bedömningen görs av tjänstgörande präst med stöd av församlingsherden. Normalt innebär detta en kostnad för sorgehuset, enligt fastställt regelverk. Efter särskild prövning av kyrkoherden kan denna summa reduceras eller utgå.

Präst får inte ansvara för en borgerlig begravningsakt. Kyrkomusiker gör inte heller detta inom ramen av sin tjänst.. Det är inte heller lämpligt att någon annan av församlingens fast anställda påtar sig en ledande uppgift i en sådan akt.

.

Pastoralt handlande i samband med dödsfall/begravningsgudstjänst:

Anmälan om dödsfall lämnas av sorgehuset antingen direkt till pastorsexpeditionen eller via begravningsbyrå. Byrån har tillgång till församlingarnas schema för begravningsgudstjänster – tid/plats/präst och musiker.

.

Sorgehuset eller begravningsbyrån kan även ta en direktkontakt med prästen – särskilt om det är en speciell präst som önskas – men begravningen är **inte** bokad, förrän den är bekräftad av pastorsexpeditionen och församlingens bokningschema.

Detta för att det inte ska uppstå dubbelbokningar eller saknas musiker/vaktmästarresurser.

I normalfallet skall det vara minst åtta dagars framförhållning, helst 10-14 dagar, mellan bokning av och genomförd begravningsgudstjänst. 30 dagars regeln (mellan dödsfall och gravsättning/kremation) ska respekteras.

Det finns naturligtvis alltid möjlighet att sorgehuset kan önska en speciell präst. Är prästen anställd i pastoratet utgår ingen särskild ersättning. Är prästen inte anställd, så utgår endast ersättning om respektive församlingsherde godkänt det (vid t ex underbemanning och semestertider)

Själarینگning sker i enlighet med lokal församlingstradition – i regel i de fyra huvudkyrkorna. Vidare skickas inbjudan till tacksägelse till det namn som angivits som närmast anhörig av begravningsbyrån om inte annat. En kopia av adressen sparas för att användas i samband med inbjudan till minnesgudstjänst vid Allhelgonahelgen.. Tacksägelsen läses i respektive församlings kyrkor. Då hänsyn måste tas till ev förseningar i postgången kan sorgehuset inte automatiskt utgå ifrån att tacksägelsen läses närmast kommande söndag. Datum anges alltid i inbjudan. Tacksägelsen infogas som brukligt numera i kyrkans förbön. Ljuständning sker i enlighet med den lokala traditionen i varje församling..

Prästen hör av sig till sorgehuset så snart som möjligt och bekräftar sitt uppdrag. Då kan man också komma överens om ett möte eller annan kontakt, som man bör ha inför begravningsgudstjänsten.

Vid besöket på begravningsbyrån erbjuds de anhöriga ett koncept med fyra CD skivor specialproducerat av Svenska Kyrkan i Helsingborg. Förutom önskemål som de anhöriga själva kan ha, så finns där finns alternativ till psalmer, orgelmusik och solostycken. Psalmerna bestäms alltid i kontakten med prästen. För övrig musik kan sorgehuset ha en direktkontakt med musikern. Det finns en medveten strävan att erbjuda levande framförd musik – med bejakande av mångfald i stil och med god kvalitet. Ett omtänksamt förhållningssätt är dock alltid det grundläggande i genomförandet av begravningsgudstjänsten. Detta innebär att CD musik kan förekomma samtidigt eller som alternativ till enstaka instrumentalt "levande" stycke.

Om anhöriga önskar det kan präst delta vid bisättning.

Begravningsgudstjänsten:

Begravningsgudstjänsten genomförs enligt kyrkohandbokens ordning (alternativt försöksordning 2012). Det är givet att den tjänstgörande prästen och musikern alltid också måste ta hänsyn till om det finns speciella omständigheter när det gäller den yttre utformningen. Är den avlidne bosatt inom pastoratet erbjuds också en koralångare. Överlåtelsen kan ske antingen genom mullpåkastning eller

korstecknande. Alternativet att prästen lägger blommor på kistan får inte förekomma..

De bårtäcken som de olika församlingarna äger, kan lånas ut, utan kostnad.

Sker begravningsgudstjänsten i lasarettets kapell tjänstgör ingen musiker.

Sorgehuset kan därmed inte kräva psalmsång.

Begravningsgudstjänster bör huvudsakligen firas i kyrkorna och i kapellen. Önskas en mycket enkel gudstjänst kan denna även genomföras på kyrkogården eller på annan plats då särskilda pastorala skäl finns. I pastoratet finns även en ceremonihall som är tillkommen för att möta behoven hos icke-kristna religioner och sk borgerliga begravningsakter. Det finns inget formellt hinder mot att fira en kristen begravningsgudstjänst där, men då ska, likt ovan, det finnas synnerliga skäl..

Förekommer jordbegravning så skall gravsättning som regel ske i direkt anslutning till gudstjänsten. Undantag kan förekomma om denna firas en lördag. Alla gudstjänstdeltagare följer med till graven, om inte särskilda skäl för detta (väder eller hög ålder) föreligger.

Prästen är alltid närvarande vid kistgravsättning (också om denna skulle genomföras påföljande måndag) . Om inte anhöriga önskar bära kistan, tillser begravningsbyrån att det finns bärare. Detta ingår i kyrkoavgiften.

Om de anhöriga explicit uttrycker en inbjudan till minnesstund deltar prästen naturligtvis, om tidsutrymmet finns.

Om anhöriga önskar, deltar någon av församlingens präster i gravsättningen av urna.

Begravningsgudstjänst efter genomförd kremation kan ske undantagsvis, när det finns skäl för detta. Det kan finnas tillfällen då begravningsgudstjänst av olika anledningar inte kan genomföras eller när många anhöriga inte har möjlighet att be sig till den plats där gudstjänsten firas. Det finns då möjlighet att genomföra en avskedsgudstjänst eller en minnesstund i kyrkan.

I begravningsgudstjänster i Helsingborgs pastorat är det självklart att räkna med barnens närvaro liksom i alla andra gudstjänster.

När livet ska gå vidare...

I alla församlingarna skickas inbjudan till deltagande i sorgegrupp, en ”Leva vidare-grupp” som leds av präst och diakon tillsammans.

Till Allhelgonahelgen sker som ovan nämnts inbjudan till sorgehusen under det sistlidna året att delta i minnesgudstjänster.

I Pålsjö kapell i anslutning till kyrkogården firas en gravsmyckningsgudstjänst på fredagen före Alla helgons dag.

Kyrkogårdsförvaltningens verksamhet:

Kyrkogårdsförvaltningen ingår i Helsingborgs pastorats pastorala sammanhang, men administreras som egen myndighet.

Se separat beskrivning av verksamhet och rutiner.